

Samhällsvetenskapliga fakultetens strategiplan 2023-2025

Beslutad av Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden 2023-09-20

Samhällsvetenskapliga fakultetens strategiplan 2023-2025.....	1
Inledning.....	2
Fakultetens mandat och beslutsprocesser.....	2
Övergripande målsättning.....	3
Fortsatt framstående forskning.....	4
Fortsatt stark utbildning.....	4
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	4
Utbildning på forskarnivå.....	5
Fortsatt arbete med viktiga samverkansuppgifter.....	5
De närmaste årens viktiga frågor.....	5
Strategiska forskningssatsningar.....	6
Kompetensförsörjning och kompetensutveckling.....	6
Utbildning.....	7
Organisationsarbete.....	7
Bilaga 1. Fakultetsorganisationen.....	8

Inledning

Samhällsvetenskaplig forskning och utbildning ger breda insikter och kunskaper som rör sig från den individuella nivån till övergripande samhällsliga strukturer och mönster. Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Stockholms universitet är den största i sitt slag i Sverige och består av 16 institutioner, två institut samt flera centrumbildningar. Fakulteten har drygt 1100 anställda och omsättningen 2022 var 2,2 miljarder, varav utbildning på grundnivå och avancerad nivå stod för drygt hälften och externa bidragsmedel för ca 25 procent. Sammantaget utbildas nära hälften av alla Stockholms universitets studenter på grund- och avancerad nivå vid samhällsvetenskapliga fakulteten. Fakultetens utbildningar består av både stora och samhällsviktiga professionsutbildningar t.ex. lärarutbildning och socionomprogram, och generella utbildningar som ger en god samhällsvetenskaplig kunskap och bildning inför andra framtida yrken.

Fakultetens storlek och bredd är av central betydelse och bidrar i hög grad till att forskningen inom flertalet discipliner är både nationellt ledande och internationellt framstående. Det senare framgår inte minst av andelen externa bidrag från internationella och nationella forskningsfinansiärer, publicering i internationella tidskrifter och ett aktivt deltagande i internationella konferenser. I linje med universitetets policy arbetar fakulteten dessutom aktivt med internationell rekrytering av personal, såväl till läraranställningar som till gästforskare och doktorandutbildningar. Fakulteten ser forskning, vid sidan om undervisning, som en mycket viktig del av lärarnas arbetsuppgifter och inom fakulteten värderas forskningssamarbeten högt. Aktivt forskande universitetslärare är en förutsättning för hög kvalitet i utbildningen, och interaktion mellan lärare och studenter bidrar i sin tur till kvaliteten i forskningen.

I föreliggande strategisk plan tydliggörs fakultetens – dvs. fakultetsnämndens och fakultetsledningens – övergripande ambitioner och mål. Dokumentet syftar därmed till att ge en överblick över Samhällsvetenskapliga fakultetens strategiska arbete och det arbete som bedrivs centralt av fakulteten och dess ledning.¹

Fakultetens mandat och beslutsprocesser

Den samhällsvetenskapliga fakulteten baseras, i likhet med övrig kärnverksamhet vid Stockholms universitet, på en kollegial beslutsordning. Det kollegiala beslutsfattandet är en förutsättning för den akademiska friheten och innebär att beslut avseende forskning och utbildning fattas av vetenskapligt kompetenta lärare, samt att kvaliteten i utbildning och forskning avgörs av vetenskapligt förankrade kriterier och bedömningar. Att beslut fattas kollegialt i en fakultetsnämnd innebär att argument kan ventileras öppet och värderas i sak för att beslut som fattas ska förankras och ges legitimitet. På samma sätt fattas strategiska beslut på institutionsnivå i kollegialt tillsatta institutionsstyrelser. Institutionens arbete

---

¹ Detta dokument följer på tidigare strategidokument *Samhällsvetenskapliga fakultetens strategiska plan för perioden 2019-2022*, beslutad i fakultetsnämnden 2019-06-12. Utgångspunkten är universitetets och Humanvetenskapliga områdets mål om högsta kvalitet i forskning och utbildning liksom en god samverkan med det omgivande samhället, med grund i akademiskt starka och självständiga institutioner och ett ledarskap som är kollegialt baserat. Dokumentet synliggör fakultetens verksamhet och strategiska inriktning. Texten har utformats av fakultetsledningen efter en diskussion med fakultetsnämnd och prefekter vid ett internat i oktober 2022 samt efter diskussion i fakultetsnämnden 2023-05-31. Dokumentet fastställdes vid fakultetsnämndens sammanträde XX.

leds och fördelas av prefekter som föreslås av dekanus och utses av rektor. Rekryteringen av prefekter är av yttersta vikt för fakultetens långsiktiga och strategiska arbete.

Det kollegiala beslutsfattandet kan innebära att förändringar sker långsamt, vilket i detta sammanhang dock snarare ska ses som en fördel. Det kollegiala styret ger också en tydlig och ändamålsenlig struktur för studentinflytandet. Studenternas organisationer utser ledamöter till fakultetsnämnden och fakultetens beredningar och arbetsgrupper. Studenternas representation på olika nivåer i den kollegiala beslutsstrukturen och studenternas engagemang i fakultetens beredningar och beslut är viktiga förutsättningar för fakultetens arbete.

Samhällsvetenskapliga fakultetens ansvarsområde definieras av *Besluts- och delegationsordning för Områdesnämnden för humanvetenskap* som medger en betydande delegation. Fakulteten beslutar bl. a. om utlysningar av lärartjänster, anställningar av lektorer och förslag till professorsanställningar, samt fördelning av forskning- och utbildningsmedel mellan fakultetens institutioner/institut.² Fakulteten fördelar majoriteten av anslagen direkt till institutionsnivån, då det är där kompetensen för de strategiska besluten om utbildning och forskning finns.

Ansvarsfördelningen mellan fakultet och institutioner finns vidare beskriven i *Samhällsvetenskapliga fakultetens besluts- och delegationsordning*. Utgångspunkten för delegationen från fakultet till institutioner är att beslut om inriktning och strategiska prioriteringar i forskning och utbildning ska fattas där den disciplinspecifika kompetensen finns, vilket betyder att institutionerna beslutar om kursplaner, antagning av forskarstuderande, utformning av förslag till utlysningar av läraranställningar, framtagning av förslag på sakkunniga samt inlämnande av ansökningar om externa forskningsbidrag.³

Övergripande målsättning

Fakultetsledningens och fakultetsnämndens övergripande målsättning är att värna om institutionernas självständiga roll samt vårda och utveckla fakultetens forsknings- och utbildningsmiljöer för att ständigt förbättra verksamhetens kvalitet. Det finns ett nära samarbete mellan fakultetsledning och institutioner som ska värnas. Fakultetsnämndens olika beredningar ska arbeta tillsammans med fakultetskansliet och i nära kontakt med institutionerna för att möjliggöra spridandet av goda exempel och information; exempelvis om institutionsövergripande forskarutbildningskurser men även om olika kvalitetshöjande inslag i arbetet med utbildning på samtliga nivåer.

---

² Till beslut som fattas på områdesnivå hör inrättande av forskarutbildningsämne och förslag om inrättande av enheter under institution. Områdesnämnden beslutar också om åtgärder inom universitetets kvalitetssäkring av utbildning, medan fakulteten ansvarar för kontakt med institutionerna och återrapportering om genomförda åtgärder. Vissa frågor är inte delegerade till området utan beslutas av rektor eller universitetsstyrelse, t ex anställning av professorer och dispens för att anställa adjunkter, samt organisation av och namn på institutioner och centrumbildningar.

³ Beslut om antagning av doktorander med annan finansiering än doktorandtjänst fattas dock av fakultetsnämnden. I vissa fall kräver externa bidragsgivare prioriteringar av lärosätet vilka hanteras av de båda vetenskapsområdena centralt.

Fortsatt framstående forskning

De samhällsvetenskapliga disciplinerna har starka kopplingar till aktuella frågor i samhället och politiken, och fakulteten kännetecknas av kvalificerad och högkvalitativ forskning inom sina olika etablerade discipliner och flervetenskapliga forskningsfält. Samtidigt är det självständiga kritiska tänkandet en självklar drivkraft för forskares val av frågeställningar, liksom bedömningar av vilka forskningsfrågor som är fruktbara. Den ständigt pågående utvecklingen av vetenskapliga ansatser och metoder innebär att nya fält tillkommer. För att ge möjlighet till långsiktig utveckling av fakultetens befintliga forskningsmiljöer och etablering av nya fält, och för att gynna bredd såväl som spets i forskningen krävs respekt för ämnenas och forskningsfältens särart och olika förutsättningar.

Fakulteten är framgångsrik i konkurrensen om bidragsmedel för forskning, vilket kan ses som en indikator på hög kvalitet i forskningen. En förutsättning för framgångsrika ansökningar är, utöver forskningskompetens, en hög aktivitet i initiering av forskningsprojekt och kunskap om och vana vid ansöknings- och förberedelseprocesser. Incitamenten att söka externa bidrag är i allmänhet starka för både den individuella forskaren och institutionen eller institutet/centrat och det är centralt att beredskap finns på institutionerna att anpassa undervisningstiden för lärare som erhåller externa bidrag.

Fortsatt stark utbildning

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Fakulteten har ett brett utbud av programutbildningar, samt ett generöst utbud av fristående kurser som ger en viktig kompetens i samhälls- och beteendevetenskapliga teorier och metoder samt förmåga att tillämpa dessa kunskaper. Arbetsmarknaden för Samhällsvetenskapliga fakultetens studenter är bred och präglas bland annat av tjänstesektorns fortsatt växande betydelse, i Sverige och internationellt. Studenternas intressen påverkar utbildningens dimensionering. Fakulteten har dock även ett ansvar att se bortom studenters nuvarande intressen, vilket utgör en förutsättning för uppkomsten av nya och innovativa utbildningsmiljöer.

Bland fakultetens programutbildningar återfinns ett antal attraktiva akademiska professionsprogram, som t.ex. förskolläraryrket och specialläraryrket och psykolog- och socionomprogram. Därtill finns flera kandidat-, magister- och masterprogram inom olika ämnen. Flera av dessa samlar även många studenter från studieovana hemmiljöer. Professionsutbildningarna erbjuder också breda kontaktytor med det omgivande samhället och utgör därmed en viktig bas för universitetets samverkan.

Kombinationen av program och fristående kurser är en styrka och balansen mellan dessa är god. Fakultetens utbildningar är eftersökta och det stora antalet studenter och alumner är en stor tillgång för fakulteten och universitetet och visar på fakultetens viktiga roll i samhället.

Fakulteten ser vidare studenternas närvaro på campus och de möjligheter till möten detta skapar som en viktig kvalitetsdimension i huvuddelen av fakultetens utbildningar.

Utbildning på forskarnivå

Fakultetens utbildning på forskarnivå syftar till att utbilda framtidens ledande forskare och forskningskompetenta befattningshavare såväl inom universitetsvärlden som i det övriga samhället. En högkvalitativ utbildning på forskarnivå är helt avgörande för att fakulteten ska vara ledande inom samhällsvetenskaplig utbildning och forskning. Forskarutbildning är en rekryteringsbas för framtiden, både för svenska och utländska lärosäten, samt en viktig faktor för att attrahera framstående forskare till fakulteten. Fakulteten har genom sin storlek och de sammanknutna forskningsmiljöerna vid institutioner och institut goda förutsättningar att skapa den kritiska massa av forskare och doktorander som krävs för att kunna bedriva forskarutbildning av hög kvalitet. Dessa fördelar förstärks genom inrättandet av gemensamma forskarutbildningskurser där så är möjligt och önskvärt, t ex inom teori och metod, samt forskningsetik, men även genom samarbete med andra universitet genom t. ex. forskarskolor inom olika ämnen. För att vara attraktiv kräver utbildning på forskarnivå, utöver förutsättningarna för att bedriva forskning, också en tillfredsställande arbetssituation för doktoranderna, i vilket ingår goda anställningsförhållanden, god psykosocial arbetsmiljö samt tillgång till internationella kontakter och utbyten.

Fortsatt arbete med viktiga samverkansuppgifter

Samverkan med det omgivande samhället – tidigare kallat högskolans tredje uppgift – har varit en lagstadgad del av universitetens och högskolornas verksamhet sedan 1977. Lagen föreskriver sedan 2021 att lärosätena ska ”samverka med det omgivande samhället för ömsesidigt utbyte och verka för att den kunskap och kompetens som finns vid högskolan kommer samhället till nytta.”⁴ Forskning och utbildning vid Samhällsvetenskapliga fakultetens institutioner, institut och centra har en nära anknytning till det omgivande samhällets organisationer och strukturer. Många samverkansprojekt tar sin utgångspunkt i individuella forskares intressen, kvalifikationer och nätverk, och för dessa kan fakultetens stöd framför allt bestå i att lyfta fram och synliggöra viktig verksamhet. Som tidigare nämnts är också professionsutbildningarna ett nav för samverkan, både vad gäller utbildningsinsatser och forskningssamverkan. Det kan också finnas skäl att uppmärksamma möjligheten att i mer kollektiv form samverka om viktiga samtidsfrågor och fakulteten kan då även nyttja möjligheten till samarbete inom det Humanvetenskapliga området.

De närmaste årens viktiga frågor

De övergripande målsättningar som formulerats ovan är ständigt aktuella som långsiktiga mål för verksamheten. För att ge mer konkret ledning för fakultetens arbete finns ett behov att översätta dem till målsättningar och åtgärder som kan gälla under de närmaste åren. Här tas hänsyn till de relevanta händelser och krav som är kända för perioden och där fakultetens övergripande målsättningar är användbara i arbetet. En stor del av fakultetens uppgifter utgörs av kontinuerligt arbete för att stärka och utveckla fakultetens forskning och utbildning. Mest framträdande av dessa är processer för anställning och befordran av lärare, vilka bereds av lärarförslagsnämnderna och docenturnämnden. I detta ingår också fakultetens arbete i olika sammanhang – inom Rådet för arbetsmiljö och lika villkor (RALV) på central nivå, och inom fakultetens jämställdhetsgrupp – för en god och inkluderande arbets- och studiemiljö.

---

⁴ 2 1 kap. 2§ högskolelagen (1992:1434), ändrad: t.o.m. SFS 2021:1282.

Strategiska forskningssatsningar

Vid större programstöd från exempelvis ERC och Riksbankens jubileumsfond ställs institutioner ibland inför stora kostnader i form av medfinansiering. Fakultetens inställning är att prestigefulla externa bidrag av denna typ är viktiga, inte bara för de aktuella institutionerna utan också för fakulteten och Stockholms universitet i stort. De utgör en stark signal att vår forskning håller hög nationell och internationell klass.

När så är möjligt kommer fakulteten därför att bidra med viss medfinansiering av beviljade större ansökningar som saknar full kostnadstäckning.

Fakulteten kommer i nära samarbete med Humanvetenskapliga området att arbeta vidare med infrastruktursatsningar och bidra med medfinansiering där så är möjligt.

Frågor om forskningsetik och etikprövning kommer fortsatt att bevakas av fakulteten.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Under de kommande åren ska fakulteten arbeta aktivt med kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

Kompetensförsörjning: Fakulteten har identifierat ett behov av att ytterligare tydliggöra kriterierna för befordran och vid rekrytering. Inte minst av rättssäkerhetsskäl är det viktigt att sakkunniga uppfattar sin uppgift på ett likartat sätt, vilket i sin tur minskar risken för eventuella inslag av diskriminering.

Arbetet avser allt från anpassningar med anledning av DORA-överenskommelsen och anslutningen till CoARA, till förtydliganden vad gäller värdering av pedagogisk och vetenskaplig meritering.⁵

Kompetensutveckling: En grundprincip vid Stockholms universitet är att lärare också forskar. Det är i sig kvalitetshöjande att ha lärare som för med sig kunskaper från forskningsfronten in i utbildningarna. Det kan också vara berikande för forskningen att undervisa. I synnerhet lektorer med mycket undervisning i tjänsten kan dock ha begränsade möjligheter att få tid att söka forskningsbidrag som skulle kunna möjliggöra mer forskningstid.

I syfte att främja ansökningar om forskningsbidrag avser fakulteten att i vissa fall finansiera nedsättning av undervisningsskyldigheten för lektorer med ett högt undervisningsåtagande för att frigöra tid för författande av ansökningar.

Fakulteten avser att även fortsättningsvis aktivt delta i de mentorsprogram för doktorander, akademiskt juniora forskare och prefekter som startats inom det Humanvetenskapliga området.

---

⁵ DORA [Home | DORA \(sfedora.org\)](https://sfedora.org), COARA [COARA - Coalition for Advancing Research Assessment](https://coara.org)

Utbildning

En utmaning i det löpande kvalitetsarbetet på undervisningssidan är att snabbt fånga upp synpunkter och information från studenter och institutioner och sprida viktig information inom fakulteten. Fakulteten arbetar aktivt med att främja dessa typer av informationsutbyten. På grund- och avancerad nivå såväl som inom utbildning på forskarnivå hålls regelbundna möten med studierektorer, utbildningsledare och representanter för fakultetsledningen. På motsvarande sätt bjuds studeranderepresentanter och doktorandrådsordföranden in till regelbundna möten med utbildningsledare och representanter för fakultetsledningen. Fakulteten kan därigenom fungera som en informationsmässig brygga mellan studerande/doktorandkollektivet och gruppen studierektorer på respektive nivå.

Fakulteten avser att fortsätta initiera workshops och seminarier tillsammans med studierektorer på alla nivåer, för erfarenhetsutbyte över ämnesgränserna.

Organisationsarbete

Fakulteten avser att fortsätta samarbetet mellan fakulteterna på områdesnivå, genom fortsatt dialog och inhämtande av kunskap som stärker den egna och andra fakulteter.

Fakulteten ser kontinuerligt över den interna organisationsstrukturen, både på central nivå och, i dialog med institutionerna, även på institutionsnivå.

Fakulteten arbetar också kontinuerligt för att bevara och förbättra kvalitet och resurseffektivitet inom det administrativa arbetet.

Fakulteten kommer att arbeta aktivt med dimensionering av takbelopp i relation till utbildningens behov.

Bilaga 1. Fakultetsorganisationen

Fakultetens arbete bedrivs av fakultetsnämnden och dess utsedda nämnder och arbetsgrupper, samt av fakultetsledningen. Fakultetsnämnden består av 21 ledamöter och har följande sammansättning LÄNK. Fakultetsledningen består av dekanus, prodekanus, två vicedekaner samt kanslichef.

Fakultetskansliet utgör ett stöd till både fakultetsnämnd och fakultetsledning, samt institutioner, och leds av en kanslichef. Kansliet får sitt verksamhetsuppdrag av samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden och dekanus och arbetar aktivt för att underlätta de administrativa processerna för verksamheten.

År 2023 har fakultetsnämnden följande utsedda beredningsorgan:

SAGA - Arbetsgruppen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

SAGA består av ledamöter med lång studierektorserfarenhet och är ett stöd till fakultetsnämnden i frågor som rör utbildning på grundnivå och avancerad nivå. SAGA bereder även åtgärdsredovisningar i samband med utbildningsgranskningarna.

Arbetsgruppen för utbildning på forskarnivå

Fungerar som referensgrupp till fakultetsnämnden i frågor som rör utbildning på forskarnivå. Har ett övergripande ansvar för institutionsövergripande forskarutbildningskurser, bereder institutioners återrapporering efter utbildningsgranskning, nominerar pristagare till Högskoleföreningens pris för årets bästa avhandling och fördelar donationsstipendier.

Budgetgruppen

Budgetgruppen tar fram förslag till fakultetens budget inför beslut i fakultetsnämnd. Den arbetar med principerna för fördelning av takbelopp.

Docenturnämnden

Docenturnämnden bereder fakultetens utnämning av docenter.

Jämställdhetsgruppen

Fakultetens jämställdhetsgrupp arbetar för att stödja institutionernas jämlikhets- och jämställdhetsarbete bland personal och studenter. Gruppen anordnar workshops eller seminarier och erbjuder en plattform för erfarenhetsutbyte och spridning av goda exempel.

Lärförslagsnämnd I

Bereder rekryteringsärenden för följande ämnesområden: barn- och ungdomsvetenskap, didaktik, förskolepedagogik, pedagogik, specialpedagogik och psykologi.

Lärförslagsnämnd II

Bereder rekryteringsärenden för följande ämnesområden: demografi, folkhälsovetenskap, socialt arbete, kriminologi, kulturgeografi, internationella relationer, socialantropologi, sociologi, statsvetenskap.

Läraryörlagsnämnd III

Bereder rekryteringsärenden för följande ämnesområden: ekonomisk historia, företagsekonomi, nationalekonomi, statistik, data- och systemvetenskap

Myrdalkommittén

Bjuder årligen in en forskare vid eller utanför fakulteten att i Gunnar Myrdals anda hålla en öppen föreläsning om en aktuell fråga.

Länkar till besluts och delegationsordning och andra regeldokument

[Delegationsordningen](#)

[Regler och riktlinjer för befordran och rekrytering](#)

[Regler och riktlinjer för utbildning](#)

[Regler och riktlinjer för avtal och överenskommelser](#)